

Những bất cập chính sách về quản lý Giống và Thức ăn Thủy sản

Nguyễn Văn Giáp

Trung Tâm Chính Sách Chiến Lược NNNT miền Nam

Cần Thơ, ngày 15 tháng 3 năm 2016

Giống Thủy Sản

Mâu thuẫn

- * Quản lý con giống và dịch bệnh trước đây do thủy sản làm nhưng về sau lại giao cho thú y trong khi biên chế thú y không tăng → không đảm bảo thực hiện tốt chức năng → Đề xuất: Bên nào làm cũng được nhưng cần đảm bảo đủ nhân lực và trang thiết bị. Một số địa phương mạnh dạn đề xuất mảng thú y thủy sản chuyển qua chi cục TS.
- * Hiện nay con giống tôm chưa được kiểm tra chất lượng vẫn lưu thông khá nhiều trên thị trường → nhiều lúc gặp tôm giống xấu, gây thiệt hại cho người nuôi: → Phải kiểm tra chất lượng tôm giống.

Mâu thuẫn

- * Hiện nay kiểm dịch tôm giống chỉ kiểm dịch 1 lần ở nơi sản xuất và đi thẳng đến nơi yêu cầu → khó quản lý nơi đến. (Vd: tôm từ tỉnh A qua tỉnh B thì tỉnh B không kiểm dịch → bất cập vì trên trường có thể tráo hàng vì không có niêm phong hoặc không thả ở tỉnh B mà sang tỉnh C hay D nào đó → khó quản lý) → Đề xuất: Khi đến điểm đến cần thực hiện phúc kiểm lại và không thu phí (như gia cầm)
- * Theo quy định, muốn sản xuất tôm giống phải có quy hoạch của Bộ và quy mô >500 triệu con/năm. Một số tỉnh nuôi tôm chưa có quy hoạch của Bộ, mà chỉ có quy hoạch của tỉnh. Thực tế này rất bất cập nên Cà mau không có quy hoạch của Bộ nhưng các cơ sở sản xuất giống tự phát vẫn tồn tại. => đề nghị có điều chỉnh.

Chồng chéo

- * TT 26/2013/TTBNNPTNT về quản lý giống TS quy định người sx giống cần bằng cấp từ trung học, người kinh doanh giống cần bằng cấp đại học → bất cập vì sản xuất giống khó hơn kinh doanh nhưng yêu cầu trình độ thấp.
- * TT 26 về kiểm tra chất lượng giống khó thực hiện do chưa có phòng xét nghiệm chỉ định. Khó xử lý đối với giống không đạt chất lượng, vì chưa có quy định rõ ràng thế nào là con giống chưa đạt chất lượng. => Cần có văn bản hướng dẫn xử lý rõ ràng. TT2 quy định cơ sở kinh doanh giống phải thực hiện TCCS là không phù hợp. Tôm Sú bố mẹ khó thực hiện xét nghiệm.

Chồng chéo

- * Giống tôm không chứng nhận thả có khi chết 70% nên người dân rất bức xúc nhưng không biết kiện ai. → Đề xuất: (i) Phải có chứng nhận con bố mẹ (ii) Cần xử phạt nặng hơn với cơ sở sx tôm giống kém chất lượng (iii) CSSX giống phải cung cấp con giống đảm bảo chất lượng theo đúng công bố TCCS, phải xét nghiệm sạch bệnh trước khi xuất bán.
- * TT 45 cũng có quy định hậu kiểm sản xuất giống nhưng lại vướng mắc ở chỗ những cơ sở sản xuất giống không có giấy ĐKKD nên không áp dụng TT 45 được mà áp dụng TT 51

Lỗi thời

- ✱ Quy định xử phạt vận chuyển giống 3 – 4 triệu/hành vi (có hành vi nhỏ, có hành vi to), không quy định số lượng cụ thể → bất cập và quá nhẹ, không đủ răn đe. Nên xử phạt theo lô, theo số lượng (mỗi lô 3 – 4 triệu) mới đủ răn đe.
- ✱ Những cơ sở kinh doanh tôm giống có thể lấy giống từ nhiều cơ sở sản xuất tôm giống → khó kiểm tra vì khi cơ sở kinh doanh đó bán tôm giống cho người dân thì sẽ không biết lấy tiêu chuẩn của cơ sở sản xuất nào → Đề xuất: (i) Nên yêu cầu các cơ sở kinh doanh tôm giống cần có trách nhiệm cao hơn trong việc bán tôm giống bằng cách công bố tiêu chuẩn cơ sở. (ii) Cần bắt buộc tiêu hủy đối với con giống không đạt chất lượng.

Lỗi thời

- ✱ QĐ 456, vùng đBSCL chỉ được nuôi thâm canh tôm thẻ chân trắng, không được nuôi quảng canh và bán thâm canh (vì sợ dịch taura xảy ra): như vậy là phân biệt đối xử. Thực tế nhiều hộ vẫn nuôi quảng canh tôm thẻ chân trắng trong lúa và chưa thấy xuất hiện dịch taura. => đề nghị sửa QĐ 456...
- ✱ QĐ 01 của thủ tướng về chứng nhận vùng nuôi an toàn → rất khó thực hiện vì đòi hỏi kinh phí lớn và lại quy định dùng kinh phí của địa phương → kinh phí địa phương không đáp ứng nổi. An giang có ra QĐ 1048 để thực hiện QĐ 01 nhưng không làm nổi nên sau đó ra quyết định thu hồi QĐ 1048 và chỉ có thể hỗ trợ kinh phí chứng nhận 1 phần

Lỗi thời

- ✳ Có sự bắt tay của đơn vị kiểm nghiệm giống và công ty sản xuất giống. Vì thực tế đã có một số hộ dân không tin, tách một mẫu ra làm hai đi xét nghiệm thì ra kết quả khác nhau. => Cần có chế tài xử lý nghiêm
- ✳ Các HTX có đề xuất trả trước tiền giống 30%, công ty cử nhân viên xuống giám sát, sau 2 tháng nếu tôm không chết hoặc chết ít thì HTX trả nốt phần còn lại => cty không đồng ý. => Cần có cơ chế quản lý con giống tốt hơn giúp người dân tránh được rủi ro.

Thiếu

- ✳ Có quy định kiểm tra chất lượng tôm giống, nhưng khi có vi phạm thì chưa có quy định xử lý như thế nào, thu phí ra làm sao? => đề nghị bổ sung.
- ✳ TT26 thiếu các biểu mẫu hướng dẫn. Cần bổ sung biểu mẫu ghi chép rõ ràng để giúp cơ sở SX giống
- ✳ TT 06: Hiện nay kiểm dịch nội địa chỉ kiểm dịch được con giống còn sản phẩm thì chưa kiểm dịch được → Đề xuất: Khi di chuyển đến nơi không phải là vùng nuôi của sản phẩm thì không cần kiểm dịch để giảm chi phí sản xuất

Thiếu

- ✳ Hiện nay chưa có chính sách khuyến khích nghiên cứu về giống mới, bảo tồn nguồn gen quý. An Giang có khoảng 5-7 loài cá quý cần được bảo tồn như cá hô, cá bông lau, cá chà sọc, cá chà dầu, cá vồ cò, ... → Đề xuất: Nên có chính sách hỗ trợ, khuyến khích nghiên cứu giống mới và bảo tồn những giống quý
- ✳ Nhiều cơ sở giống không ĐKKD vì NĐ 59 quy định những nghề kinh doanh giống không cần ĐKKD và người mua giống cũng không cần chứng nhận kiểm dịch do đó cơ sở giống không làm → Đề xuất: Cần tuyên truyền nâng cao ý thức của người dân về tầm quan trọng của giống đạt chứng nhận

Thiếu

- ✳ Cà Mau có tiềm năng sản xuất Cua giống từ nhiều năm nay nhưng đến giờ vẫn chưa ban hành tiêu chuẩn => đề nghị sớm ban hành tiêu chuẩn cua giống.
- ✳ Chưa có các nghiên cứu về giống thích hợp với độ mặn ngày càng tăng và tác động khác của BĐKH.
- ✳ Chưa kiểm soát được giá tôm giống

Thức ăn Thủy Sản

Những bất cập

- Có quá nhiều văn bản quy định về quản lý chất cấm (64,15,23,20) => Cần hợp nhất và sử dụng 01 văn bản về chất cấm dùng trong thủy sản.
- ✓ TT 08 quy định người bán thức ăn phải được tập huấn và cấp chứng chỉ nhưng không nói rõ ai cấp chứng chỉ, ai tập huấn và tập huấn theo những nội dung nào → chưa hướng dẫn cụ thể → Đề xuất: Cần hướng dẫn cụ thể, chi tiết hơn để thực hiện TT 08
- ✓ Hiện nay cơ quan nhà nước không kiểm soát được **giá TATS**. Nên kiểm soát giá đầu vào khi sản xuất thức ăn, thuốc và quy định rõ khi giá đầu vào là bao nhiêu thì phải bán ra với giá cụ thể. Cần có chính sách niêm yết giá

Những bất cập

- ✓ TT 08 quy định người bán thức ăn phải được tập huấn và cấp chứng chỉ nhưng không nói rõ ai cấp chứng chỉ, ai tập huấn và tập huấn theo những nội dung nào → chưa hướng dẫn cụ thể → Đề xuất: Cần hướng dẫn cụ thể, chi tiết hơn để thực hiện TT 08
- ✓ Hiện nay cơ quan nhà nước không kiểm soát được **giá TATS**. Nên kiểm soát giá đầu vào khi sản xuất thức ăn, thuốc và quy định rõ khi giá đầu vào là bao nhiêu thì phải bán ra với giá cụ thể. Cần có chính sách quản lý niêm yết giá và thành phần thức ăn một cách công khai (đặc biệt là thành phần đạm chuyên hóa).

Những bất cập

- ✓ Quản lý thức ăn thủy sản (không quản lý theo danh mục mà thực hiện theo tiêu chuẩn, quy chuẩn).
- ✓ Giá TA vẫn quá cao (*mặc dù giá xăng dầu đã giảm !*). Các loại thức ăn tốt, có uy tín thì có giá cao và chiết khấu thấp cho đại lý => đại lý không kinh doanh và nếu có cũng không cho nông dân nợ. Các loại có chất lượng thấp và bình thường thì chiết khấu cao cho đại lý và đại lý cho nông dân nợ => nông dân không có lựa chọn.

Xin cảm ơn!!!